

Mit Dimonis

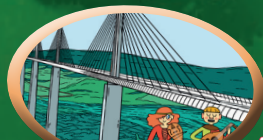
Núm. 138 - SETEMBRE I OCTUBRE DEL 2020 - 2 € EL NÚMERO - ABONAMENT: 10 € L'ANY

ISSN 1760-1398

Rapa Nui

El pont més alt del món

Beethoven

Tribu

PARTICIPA!

ELS GESTOS BARRERA PER PREVENIR EL CONTAGI DEL COVID-19

Dibuixos guanyadors del concurs **GESTOS BARRERA Mil Dimonis** per a les xarxes socials

CATEGORIA MAINATGES

CATEGORIA ADULTS

JOAN ROMERO @Joanrm79 YouTube El Mufin de Proust

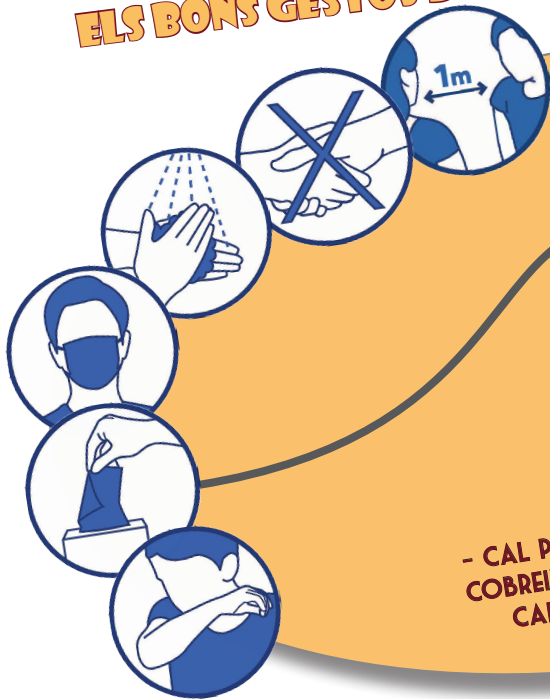
Joan Romero,
il·lustrador de Sant Fruitós de Bages
i resident a Perpinyà

Emma Prime (6 anys)
de l'escola Bressola
de Sant Galdric (Perpinyà)

**AJUDA'NS A ENCERTAR
ELS BONS GESTOS BARRERA**

*Has vist mil vegades
aqueixos símbols però...
saps què signifiquen?*

- CAL RENTAR-SE MOLT SOVINT LES MANS.
- CAL USAR MOCADORS D'UN SOL ÚS I GITAR-LOS.
- CAL SALUDAR SENSE TOCAR-SE.
- CAL TOSSIR O ESTERNUDAR EN LA PART INTERIOR DEL BRAÇ.
- CAL RESPECTAR UNA DISTÀNCIA D'ALMENYS UN METRE AMB ELS ALTRES.
- CAL PORTAR UNA MASCARETA QUE COBREIXI LA BOCA I EL NAS... PAS EL CAP, LA BANYA O L'ORELLA!!!

Mil Dimonis és una publicació de l'**APLEC** (Associació per a l'ensenyament del català).
RC 491986659

Informacions i abonaments:
04 68 66 22 11
APLEC, Universitat de Perpinyà,
Casa dels Països Catalans, P1,
66860 Perpinyà
aplec@aplec.cat - www.aplec.cat
mildimonis@aplec.cat
Preu de l'abonament a l'any:
Catalunya Nord i Estat francès: 10€
Resta de Països Catalans: 20€

Director de la publicació:
Alà Baylac Ferrer.
Redactora en cap:
Miriam Almarcha Paris.
Comissió editorial:
M. Valls, M. Almarcha, A. Baylac,
P. Narach, Í. Obiol, M. Majoral.
Paginació:
Martí Majoral.
Il·lustració de la portada:
Agustín Comotto

Impremta:
Encre Verte, 66000 Perpinyà
Difusió:

Routage Catalan: 04 68 92 88 00
rc.contact@routagecatalan.com

Tiratge habitual:
4.800 exemplars
Bimestral en català.

Una publicació de:

Amb l'ajuda de:

Amb el suport de:

El pont més ALT del món

Il·lustració: Bernat Muntés

Sabeu quin és el pont més alt del món?

Us dono una pista, **Lluc i Joana**: no és el del Diable de Martorell, que tant us agrada. El pont més alt del món és el de Millau. El nom és el d'un poble occità (**Milhau**) situat a prop de la vall del Tarn. Aquest pont fa **343 metre d'alçària**. Mireu si és alt, que puja més amunt que la Torre Eiffel, que és **com un edifici de 100 pisos!** És gairebé tan alt aquest pont com si poséssim casa nostra 40 vegades, l'una a sobre de l'altra!

El pont fa **més de dos quilòmetres de llarg i només s'aguanta sobre 7 pilars**. Quina cosa més increïble, no? Entre cada pilar hi ha més de 300 metres de pont. Quina gran obra. Quins enginyers més intel·ligents, els d'aquest pont.

Quan hi anem, el travessarem, i si voleu el mirarem des de baix, des del riu Tarn, dins d'una piragua. T'agradaria, **Joana**? I visitarem el poble de Millau, que té una **bandera amb les quatre barres**, com la nostra.

Per què, **Lluc**? Doncs perquè fa uns 800 anys el comte de Barcelona era el senyor de Millau. I el comte parlava també en occità, que és una llengua que s'assembla molt al català i que usaven els trobadors, que eren com els cantautors d'aquella època.

ELS GEGANTS DEL PACÍFIC

L'illa de RAPA

Nom de l'illa xilena i dels seus habitants. Fa 1000 anys des de Polinèsia va arribar a l'illa o Te Henua* i va ser descoberta.

* Te Pito

MOAI

Representen els Déus dels Rapa Nui. Giren l'esquena al mar per protegir el poble dels perills del món exterior.

Parc nacional de Rapa Nui

PUKAO

Barret de roca volcànica vermella. Calia 15 persones per pujar-lo i un cop a dalt l'acabaven d'esculpir.

* Te pukao: el cilindre de pedra vermella.

Hanga Roa (capital de l'illa)

Aeroport Mataverí

VANANGA RAPANUI

És la llengua dels Rapa Nui. Amb 5 vocals i tan sols 10 consonants fa part de la família de les llengües del Pacífic.

Parla en Vananga rapanui!

Iorana : Bon dia
Pehe Koe? : Com vas?

Riva riva : Molt bé

Éé : Sí
Ina : No

900 estàtues per tota l'illa de Rapa Nui

Pesen més de 10 tones

Tenen de 400 a 1500 anys

Mesuren entre 10 i 21 metres

Fetes de blocs de roca volcànica

NUI

us primers habitants. Van arribar-hi
ia. També és coneguda com a **Te Pito**
berta el dia de Pasqua l'any 1722.

o **Te Henua**: el melic del món.

ional
a Nui

Illa de RAPA NUI

La moai més vella: **Tukuturi** és una dona del segle VI.

El moai més gran: **Te Tokanga** mesura 21 metres d'alçada i pesa 270 tones!

Les tribus volien impressionar la resta de clans: tots els enormes blocs de pedra s'assemblen però cada gegant és únic.

Si bé tan sols veiem el cap de cada estàtua cal saber que la resta del cos (mans, peus, ventre) s'amaga dins al terra.

🌿 **Tukuturi**: acotxada

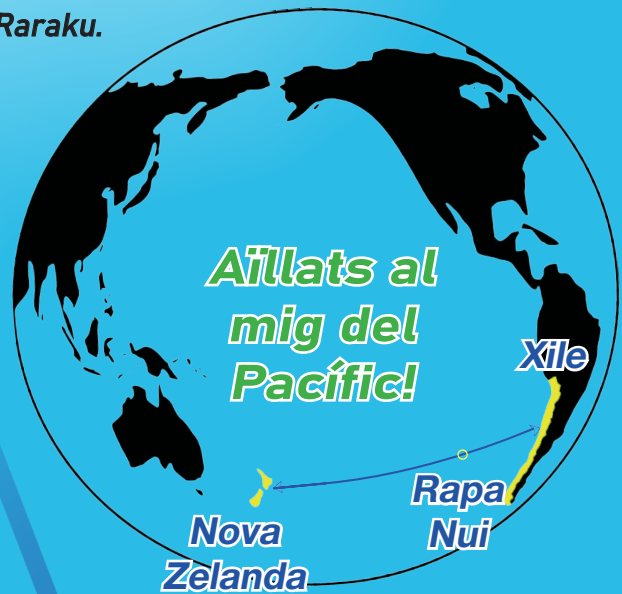
🌿 **Te Tokanga**: el gegant

Font de la fotografia retallada: Pavel Špindler a l'arxiu de www.Panoramio.com

Rano Raraku

Els moais són construïts amb la pedra extreta del cràter del volcà Rano Raraku.

Aïllats al mig del Pacífic!

Xile

Rapa Nui

Nova Zelanda

PACÍFIC

7 000 km de Nova Zelanda
Tan lluny com ho és el Nepal, país asiàtic, de Perpinyà!

Rapa Nui

3 700 km de Xile
Tan lluny com ho és el Senegal, país africà, de Perpinyà!

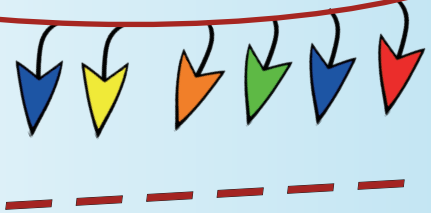

UN FET HISTÒRIC:

AQUEIXA TARDOR FARÀ 80 ANYS
 D'UN FET TRÀGIC EXCEPCIONAL. TRAPA LES 5 CUES
 AMAGADES I TINDRÀS LES LLETRES DEL NOM
 AMB QUE ES CONEIX AQUEIX FENOMEN

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A										
B										
C										
D										
E										

FA 80 ANYS
 ENS VA CAURE
 A SOBRE L'

HORIZONTALS:

A. Quants dimonis tenim. Inici de la gruta. L'illa de Pasqua pertany a aqueix país d'Amèrica del Sud. B. Conjunció que permet l'alternativa. En molt petit nombre. Part de la sabata que correspon a la planta del peu, al revés. C. Aliment quotidià, al revés. Ocea que envolta l'illa de Pasqua. D. "Bon dia" en llengua vananga rapanui. La meua. E. Animal amb bona vista i llarga llengua que apareix al número anterior de la genial revista *Mil Dimonis*. La lletra essa.

VERTICALS:

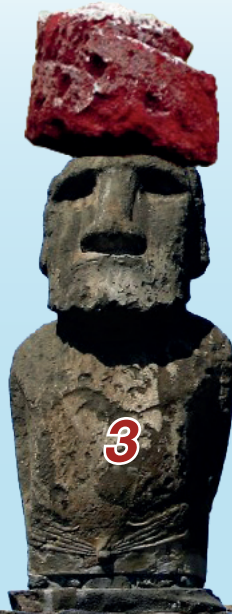
1. Escultura gegant de Rapa Nui. 2. En petita quantitat. 3. Inicials de l'anterior nom de la regió on Catalunya Nord estava englobada. Divinitat egípcia. 4. Representació d'una part de la Terra segons una escala donada, útil per a trobar el camí, al revés. 5. Enfonsada en la terra donarà naixença a una planta. 6. És necessari. 7. Anyell. Segona vocal. 8. Fil embolicat. 9. Crit de gat, al revés. 10. Insuficient, del verb escassejar.

L'enigma del fals moai

Dos d'aqueixos moais són molt antics i n'hi ha dos més moderns.
 Però compte, **n'hi ha un que és fals**
 tot i semblar igual que els altres!
 Els més antics tenen diferent estatura.
 Els més moderns la tenen igual.
 Els antics llueixen **pukao**
 i els moderns no.

Quin moai deu ser el fals?

Solució:

S					
O					
E					
A					
M					
C					
D					
I					
R					
A					
P					
A					
C					
T					
I					
O					
S					

Autor: Frederic Trias

Solució: el moai fals és el segon.

250 anys del genial BEETHOVEN

Tota la seua vida, Beethoven milita en defensa de la llibertat, els drets humans i el progrés de les condicions de vida de la gent. És un símbol de la cultura alemanya.

Alemanya és un país que té grans músics com ara: Bach, Beethoven, Wagner, Schumann, Mendelssohn, Brahms...

Quan la majoria de joves comencen d'aprendre a llegir, a 7 anys, el petit Ludwig, toca per un primer concert en públic!

Quan els alumnes comencen els estudis secundaris, a 11 anys, Beethoven ja ha escrit la seua primera composició musical.

Als 27 anys el músic esdevé sord... quin mèrit i quin patiment! Continua escrivint música!

Alemanya celebra tot aquest any, Ludwig van Beethoven que va néixer a Bonn el 1770.

Sabies que els alemanys escriuen la música amb lletres i no amb notes com nosaltres?

C	D	E	F	G	A	H/B
do	re	mi	fa	sol	la	si

Així que Johann Sebastian Bach, signava amb « si-la-do-si » (B.A.C.H.):

Beethoven és considerat un **compositor genial**. Tant que la **Unió Europea** ha fet de la seua novena simfonia, l'**Oda a l'alegria**, el seu himne!

descarrega-te'l aquí!

Ja t'havia avisat que no passaries ...

Deixa'm veure la teua cara abans que acabi amb tu!

Però!! Que... Que...

Au, va! Acabem-ne! Què esperes?!

No tornaràs a tenir una oportunitat com aqueixa per sacrificar-me, somiatruites!

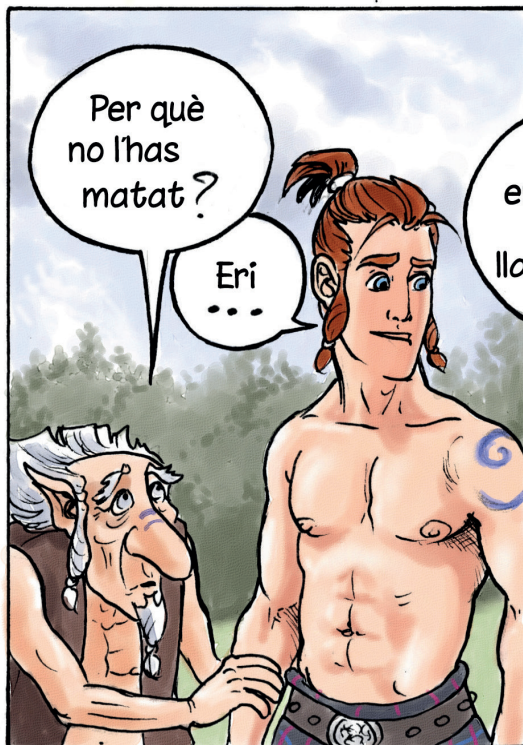

I bé!!! Ha desaparegut!

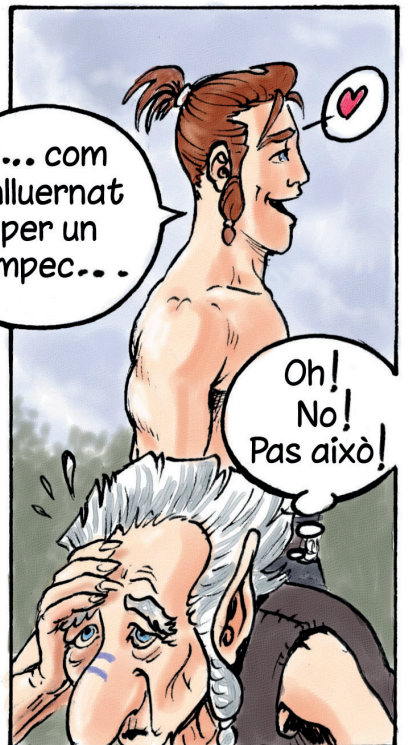
AENGUS! Va bé? Som vist el combat de lluny, què ha passat?

SANGLA 2015

Per què no l'has matat?

Eri ...

... com enlluernat per un llampec...

Oh! No! Pas això!